

Matěj Cepl
Mexická 4
101 00 Praha 10

14. října 2000

RESPEKT
Křemencova 10
110 00 Praha 1

Vážená redakce,

rád bych zareagoval na článek uveřejněný v Respektu č. 42/2000 na str. 18 „Buddha z Vinohrad: Indická nauka zasáhla nejvíc ateistický stát Evropy“.

Nemíním ztrácet čas neplodnou diskusí o pravdě víry křesťanské nebo buddhistické, byť jako křesťan bych měl k ní co dodat. Nepředpokládám, že by můj názor, že „pravda je jenom jedna“ našel podstatnější odezvu na stránkách časopisu, který ve stejném čísle propaguje (byť na placených stránkách) „multireligiózní setkání“ ve svatovítské katedrále. Přesto se ale snad mohu vyslovit k tomu, jak byly názory autora článku formulovány. Domnívám se totiž, že tento článek silně poklesl pod relativně kvalitní úroveň, kterou jinak Respekt zachovává, a kvůli které si ho kupuji. Dovolil bych si proto upozornit na několik věcí, které se mi nezdají být v pořádku i z hlediska co možná nezaujatého.

Nejprve bych se zastavil u „bleskovitého“ podnadpisu celého článku. Chápu snahu autora (nebo redakce) upoutat, ale přesto myslím by se autor článku do seriózního časopisu měl zamyslet nad tím, že nadpis jeho článku ostře nesouhlasí s vlastním obsahem článku. Mám na mysli třeba tvrzení v sloupci 1, posledním odstavci, začínající větou „K žádnému boomu buddhismu v Čechách ale nedochází.“

Co mi ale vadí na tomto článku daleko více je nejasnost jeho ideje. Na jednu stranu autor nikterak svoje východisko nevyjasňuje (což se mi samo o sobě v dialogu o náboženství nezdá vhodné, protože nic takového jako skutečně nezaujatý pohled nepovažuji v této otázce za možný). Zdálo by se tedy, že se autor snaží o „nezaujatý a objektivní“ článek. Aby ale něčeho takového mohl autor dosáhnout musí ale podle mého názoru hodně znát o názorech druhých a musí být schopen posuzovat hodnotu výroků z hlediska jejich autorů.

Zejména mě v této souvislosti mrzí tvrzení útočící na poctivost papeže Jana Pavla II. (podotýkám, že nejsem katolík) — „oficiální linie Vatikánu přesto nebrání papeži Janu Pavlovi II., aby prohlásil, že bez Ježíše není možné dosáhnout spásy“. Pochopil autor co vlastně tvrdí v této větě? Vždyť kdyby papež tvrdil něco jiného, byl by podle mého názoru špatným nástupcem sv. Petra, který prohlásil (Sk 4.12), že „není v žádném jiném jménu spasení“ nežli ve jménu Pána Ježíše Krista. Skutečně si autor představuje, že by se papež měl postavit proti Pánu Ježíši, který tvrdil (J 14.6), že nikdo nepřichází k Otci, nežli skrze něj?

Ještě jedna věc mě na článku zaujala. Dle lamy Ole Nydhala prý „monoteistická náboženství [...] vytvářela mocenské struktury, ve kterých mohla [...] jen malá skupina lidí hovořit s Bohem a říkat ostatním co mají dělat.“ Do protikladu staví východní spirituality, „kde nikomu nikdo neříká, co si přeje Bůh“. Je pozoruhodné, jak moc tento kousek článku ukazuje, že autorovi názory o světě jsou vytvářeny převážně jeho přáními nežli realitou.

Na jednu stranu zcela pomíjí velmi silné proudy křesťanství, které kladly veliký důraz na osobní nezprostředkovaný přístup k Bohu (v podstatě celá reformace, u nás nejvýrazněji Jednota bratrská, tradice „pouštních otců“, nebo i moderní pokoncilní katolictví a současné charismatické hnutí procházející v současnosti celým křesťanstvem). Na druhou stranu autor pomíjí podle mého (nepříliš informovaného) názoru mnohem nedemokratičtější (bez jakéhokoli hodnocení) struktury dalajlámy ve Lhase, propojení státu a buddhismu v Thajsku, s hinduismem zcela spojenou kastovní soustavu v Indii, nebo konečně (také východní) středověkou Čínu. Všechny tyto věci snad ještě více kontrastují s „epochou demokracie a in-

ternetu“, nežli křesťanství, které se v některých svých proudech (presbyterianism ve Spojených státech osmnáctého století např.) stálo dle tvrzení mnohých ideologickým základem moderní demokracie a individualismu (u nás je s tímto tvrzením známý třeba Max Weber).

Tím samozřejmě nechci popírat, že i s křesťanstvím jsou spojeny mnohé (značně nepříjemné) mocenské struktury. A nechci ani popírat, že křesťanství není základem internetu (bohužel).

S pozdravem

Matěj Cepl